

Eerste begrotingswijziging 2019

Inleiding

Het Algemeen Bestuur stelde op 7 maart 2019 het meerjarig financieel kader 2020-2023 vast. In deze kaderbrief zijn alle ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de begroting. Een aantal van deze thema's hebben deels ook effect op 2019. Denk aan de gevolgen van de nog te realiseren kazerne in Oudega, de academisering en de verhoging van de cao en de pensioenpremies. Daarnaast is er een aantal incidentele ontwikkelingen, specifiek voor 2019. Zo is er een voordeel op kapitaallasten doordat investeringen zijn doorgeschoven in afwachting van besluitvorming en uitwerking van Dekkingsplan 2.0, en vraagt de ontwikkeling op het gebied van informatiemanagement incidenteel budget.

Per saldo is in 2019 bijna ruim € 1,1 miljoen aan extra budget nodig. Het bestuur stelt voor om deze voor € 872.000 te dekken uit de egaliseriereserve en de € 235.000 voor JGZ 3.0 te dekken uit de daarvoor gevormde bestemmingsreserve JGZ 3.0. Daarmee wordt voorkomen dat gemeenten gedurende het begrotingsjaar worden geconfronteerd met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Bovenstaande wijzigingen worden middels deze eerste begrotingswijziging 2019 aan u voorgelegd.

Effecten op 2019

De totale uitzetting van € 1.017.000 is als volgt opgebouwd:

A. Vanuit kaderbrief 2020	€	Datum bestuursbesluit
- Academische werkplaats	-50	Kaderbrief AB 7-3-2019
- Opleiden van artsen	-100	
- Brandweerkazerne Oudega	-126	
- JGZ 3.0	-235	
- Stoppen afbouw Bedrijfsvoering 3.0	-155	
- Informatiemanagement	-120	
Totaal beleidsontwikkelingen vanuit kaderbrief	-786	
- CAO / ABP	-904	Kaderbrief AB 7-3-2019
- Rijksvaccinatieprogramma	-37	
- Vennootschapsbelasting	50	
Totaal autonome ontwikkelingen vanuit kaderbrief	-891	
A. Totaal effecten kaderbrief op 2018	-1.677	
B. Incidentele baten en lasten		
- Meerjareninvesteringsplan	1.012	DP 2.0 AB 19-10-2017
Totaal incidentele baten	1.012	
- Berenschot onderzoek	-50	AB 21-12-2017
- Project AVE	-23	Best. conferentie 2016
- Afstoten Hulpverleningsvoertuigen Brandweer	-369	DP 2.0 AB 19-10-2017
B. Totaal incidentele lasten	-442	
B. Totaal effecten incidentele baten en lasten	570	
A + B. Totaal resultaat	-1.107	
- Onttrekking uit egaliseriereserve	872	
- Onttrekking bestemmingsreserve JGZ 3.0	235	
Totaal onttrekking reserves	1.107	
Totaal eerste begrotingswijziging 2019	0	

Toelichting effecten 2019

Beleidsmatige ontwikkelingen Kaderbrief 2020

In de begroting 2020 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen meegenomen welke (eveneens) effect hebben op de begroting 2019:

- **Academische werkplaats en Opleiden van artsen**

Het begrip academisering (van de publieke gezondheid) verbindt innovatie, kwaliteit en effectiviteit. De inzet van bewezen effectieve interventies, het verspreiden van kennis hierover en verder onderzoek naar het vergroten van de effectiviteit van interventies is ook uitgangspunt van het Nationaal Preventieakkoord. In de lijn met deze gewenste academisering (kwaliteitsverbetering) wordt de opleidingsstructuur voor artsen M&G per 1 januari 2019 gewijzigd. De consequenties daarvan voor GGD Fryslân zijn aan het bestuur voorgelegd in de vergadering van 4 oktober 2018. Om te voldoen aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opleiden van voldoende artsen, nu en in de toekomst, is er vanaf 2019 een budgetuitzetting van € 100.000 noodzakelijk. GGD Fryslân wil zelf ook bijdragen aan onderzoek naar de effectiviteit van gebruikte en te gebruiken interventies, in samenhang met het delen van kennis en dus het participeren in kennisnetwerken. In het kader van het in stand houden van AWP GNN is vastgesteld dat een structurele personele inzet van 0,5 fte onderzoeker onontkoombaar is, hetgeen een budgetuitzetting van € 50.000 vanaf 2019.

- **Brandweerkazerne Oudega**

Inmiddels is het haalbaarheidsonderzoek van het bouwen van een brandweerkazerne in Oudega in afrondende fase waarbij het erop lijkt dat er voldoende vrijwilligers bovengemiddeld geïnteresseerd en beschikbaar zijn. Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de Bestuurscommissie Veiligheid van 14 november 2018. Dat betekent dat vanaf begin 2019 de eerste opleidingen, de voorbereidingen van de bouw en de aanschaf van materiaal en materieel zullen gaan starten. In de periode voorafgaand aan de bouw zal er tijdelijke huisvesting gehuurd moeten worden. De verwachting is dat de bouw van de kazerne in 2021 gereed zal zijn. De kosten voor de komende beleidsperiode zijn uitgezet in de kaderbrief 2020, waarbij de uitzetting voor 2019 € 126.000 bedraagt.

- **Jeugdgezondheidszorg 3.0**

Op 15 november 2018 heeft de Bestuurscommissie Gezondheid de innovatieagenda JGZ 3.0 vastgesteld. De innovatieagenda JGZ 3.0 vergt een incidentele investering van € 235.000 in 2019, € 460.000 in 2020 en € 348.000 in 2021. Over de drie jaren een totaal van € 1.043.000. Een deel van de kosten (totaal € 1.733.000) wordt gedekt door prioritering binnen het bestaande financiële kader en door de focus te leggen op het programma JGZ 3.0 binnen de budgetten innovatie en opleiden. Voor de incidentele investering van de innovatieagenda JGZ 3.0 is bij de resultaatbestemming 2018 de bestemmingsreserve JGZ 3.0 gevormd. In deze eerste begrotingswijziging 2019 is de incidentele investering voor de innovatieagenda JGZ 3.0 verwerkt en de dekking hiervan via een begrote onttrekking aan de bestemmingsreserve JGZ 3.0.

- **Stoppen afbouw Bedrijfsvoering 3.0**

Om te beoordelen of de taakstelling voor 2020 en verder nog steeds realistisch is, heeft het dagelijks bestuur besloten om in 2018 wederom een organisatieonderzoek uit te laten voeren door Berenschot. Conclusie: Veiligheidsregio Fryslân levert de ondersteunende diensten met 30% minder aan middelen dan vergelijkbare organisaties. Dat betekent dat de kwantitatieve doelstelling van Bedrijfsvoering 3.0 (10% minder dan vergelijkbare organisatie in 2020) nu al ruim gerealiseerd wordt. Het kwalitatieve deel van de doelstelling is echter geen onderdeel van dit onderzoek. De aanbeveling is dan ook om te toetsen of op bepaalde gebieden het lage niveau van middelen inbreuk doet op de kwaliteit. Met dit onderzoek wordt aangetoond dat de omvang en de kosten van de ondersteunende diensten van de veiligheidsregio bijzonder laag zijn. Wij voorzien geen mogelijkheden tot een verdere daling in middelen zonder dat dit leidt tot een kwaliteitsverlies op eigenlijk alle terreinen. In de eerste helft van 2019 willen we daarom onderzoeken welke problemen te verwachten zijn, en welke oplossingen daarbij mogelijk zijn. Tot die tijd achten wij het raadzaam om de middelen in 2019 op hetzelfde niveau te houden als 2018. Zo garanderen we in 2019 dat de ondersteuning op het huidige kwaliteitsniveau blijft. Dit brengt een incidentele uitzetting in 2019 met zich mee van € 155.000. Uit het onderzoek volgt een advies richting het bestuur welke structurele gevolgen hieruit voortvloeien.

- **Informatiemanagement**

Veiligheidsregio Fryslân werkt continu aan de verbetering van de informatievoorziening in de primaire processen. Goede informatievoorziening is essentieel voor een gezond en veilig Fryslân. Afgelopen jaren is vooral gewerkt aan de technische randvoorwaarden zoals netwerk en uitwijkvoorziening. Ook de kantoorautomatisering is sterk verbeterd. Voor de toekomst is verregaande digitalisering noodzakelijk. Een voor de hand liggende reden is dat digitalisering een landelijke tendens is bij de overheid en ook bij onze ketenpartners. Wij moeten aansluiten. Belangrijker is de beschreven koers in de beleidsplannen Veiligheid en Gezondheid. Innovaties op het gebied van brandweezorg, publieke gezondheidszorg en crisisbeheersing voeren hier de boventoon. Deze innovaties zijn fundamenteel om aan te sluiten bij de wensen van de maatschappij ten aanzien van transparantie en zelfredzaamheid. Zo willen inwoners vaker zelf informatie kunnen raadplegen of digitale diensten kunnen afnemen. Daarbij gaan we niet zelf het wiel uitvinden maar verkennen we kansen tot samenwerking in de keten. Denk hierbij aan onze gemeenten, het waterschap, brancheorganisaties zoals IFV en GGD GHOR Nederland maar ook de Aletta School of Public Health en het Fries Sociaal Planbureau. We hergebruiken data die elders al beschikbaar is. Maar we zullen ook bronhouder zijn voor data die specifiek is voor de Veiligheid en Gezondheid. Al deze ontwikkelingen vragen om een zogenaamd gegevensstelsel, of wel een ontwerp hoe wij data definiëren, opslaan, delen en gebruiken in combinatie met de externe beschikbare data. De organisatie is hier nu nog niet voldoende op toegerust. Hiervoor is uitzetting op het gebied van informatiemanagement noodzakelijk. Om een gegevensstelsel verder te ontwikkelen, is capaciteit nodig op de thema's informatiearchitectuur, procesinrichting en datamodellering. Gegeven een werk- en denkniveau op HBO+ en WO-niveau is hiervoor een uitzetting nodig van € 120.000 voor 2019. In 2019 volgt een advies richting het bestuur welke structurele gevolgen hieruit voortvloeien.

Autonome ontwikkelingen Kaderbrief 2020

Conform artikel 5a van de financiële verordening zijn de budgetten voor materiële lasten en loonkosten geïndexeerd:

- **Cao/ABP**

In 2017 is een nieuwe cao afgesproken met een geldigheidsduur tot 1 januari 2019. Tot en met de begroting 2018 zijn de loonkosten dan ook op peil. Vanaf 2019 is meerjarig aangesloten bij de norm zoals destijds gehanteerd door de rijksoverheid: 1,25% per jaar. Elke stijging boven de 1,25% bij de totstandkoming van een nieuwe cao per 1 januari 2019 leidt tot een uitzetting van de begroting. De verwachting is dat de stijging in 2019 3,4 % zal zijn conform de septembercirculaire Gemeentefonds. Dat komt voor 2019 neer op een stijging van € 904.000. Deze cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Aangezien er op dit moment geen betere indicatie is sluiten wij aan bij deze indicatieve ontwikkeling. Indien de definitieve stijging van de cao (inclusief sociale premies) per 1 januari 2019 bekend is, zal de eventuele afwijking alsnog worden aangepast in de begroting.

- **Rijksvaccinatieprogramma**

Met ingang van 2019 verloopt de financiering van de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) via het gemeentefonds. Met het bestuur is afgesproken de middelen in het gemeentefonds voor het RVP over te hevelen naar de GGD. In de primitieve begroting 2019 was voorlopig een bedrag opgenomen van € 1,2 miljoen. Het definitieve bedrag is in de septembercirculaire 2018 bekend gemaakt, zijnde € 1.237.000. Gelet op de ontwikkelingen rondom het RVP is de verwachting dat de komende jaren meer middelen aan het gemeentefonds zullen worden toegevoegd. Door de financiering via het gemeentefonds kunnen dergelijke toevoegingen leiden tot een aanpassing van de gemeentelijke bijdrage aan de VRF.

- **Vennootschapsbelasting**

Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsorganisaties ingevoerd. Overheidsorganisaties zijn belastingplichtig voor zover er sprake is van een onderneming. Het effect daarvan werd geschat op maximaal € 60.000 per jaar vanaf 2016. De afgelopen twee jaar zijn met ondersteuning van fiscaal specialisten in landelijke netwerkgroepen de gevolgen voor veiligheidsregio's in kaart gebracht en afgestemd met de belastingdienst. Daaruit blijkt uiteindelijk dat alleen de vrijwillige aansluitingen voor het Openbaar Meldsysteem (OMS) in de heffing vallen, wat leidt tot een heffing van zo'n € 10.000. Aangezien in de primitieve begroting 2019 rekening is gehouden met een last van € 60.000 kan de post in de begroting met € 50.000 worden verlaagd.

Incidentele ontwikkelingen 2020

Naast bovenstaande ontwikkelingen doen er zich in 2019 nog een aantal ontwikkelingen voor:

- **Meerjareninvesteringsplanning:**

In de jaren na de regionalisering zijn er, met name in afwachting van de uitkomsten van dekkingsplan 2.0, investeringen doorgeschoven. Het gevolg hiervan is dat er de afgelopen jaren incidenteel geld is overgebleven met betrekking tot de investeringsplanning, zo ook in 2019. In 2019 en in 2020 zal behoorlijk worden geïnvesteerd. Dit betreft deels een inhaalslag van voorgaande jaren, maar deels ook omdat het dekkingsplan duidelijkheid geeft over welk materieel en materiaal er voor toekomstbestendige brandweezorg benodigd is. De verwachting is dat de incidentele overschotten die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan eind 2019/begin 2020 niet meer aan de orde zullen zijn. In 2019 is echter nog een incidenteel voordeel van € 1.012.000.

- **Onderzoek Berenschot**

Om een veelvoud van vragenlijsten te voorkomen, voeren we eens in de drie jaren een kwalitatief onderzoek uit. In 2016 heeft Berenschot een dergelijk onderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat de huidige besturingsstructuur goed functioneert. In 2019 herhalen we dit onderzoek, op een moment waarop de nieuwe bestuurders bekend zijn met de structuur en ook zij in staat zijn hier een gefundeerde mening over te vormen.

- **Project Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE)**

Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) sluit aan bij de nieuwe 3D aanpak van gemeenten in het sociaal domein en bij de strafketenpartners. De werkwijze geeft helderheid over regie en verantwoordelijkheden. Via de AVE is een opschalingsmodel ontworpen voor bijvoorbeeld multi-probleemgezinnen. Op een bestuurlijke conferentie in 2016 is ingestemd met de regierol die Veiligheidsregio Fryslân hierin pakt. Voor 2019 is € 23.000 benodigd om die regierol te bekostigen.

- **Afstoten Hulpverleningsvoertuigen**

In dekkingsplan 2.0 is gekeken naar welke voertuigen er in het kader van toekomstbestendige brandweezorg benodigd zijn. Voor wat betreft de zogenaamde hulpverleningsvoertuigen worden er, voortkomend uit de oude gemeentelijke situatie, zowel voertuigen ingezet met kraan als zonder kraan. In verband met uniformiteit, functionaliteit en efficiency is besloten de hulpverleningsvoertuigen zonder kraan in 2018 af te stoten en vanaf heden enkel hulpverleningsvoertuigen met kraan aan te schaffen. Dit draagt ook bij aan een groot deel van de structurele besparing op het materieel van € 250.000. In 2018 is het echter op inhoudelijke gronden niet realistisch geweest om de betreffende voertuigen af te stoten. In 2019 gaat dit alsnog wel gebeuren. De restant boekwaarde van de betreffende hulpverleningsvoertuigen verminderd met een geschatte restwaarde bedraagt € 369.000 in 2019 als frictiekosten implementatie dekkingsplan 2.0.

Reserves en Voorzieningen

Het geraamde verloop van de reserves en voorzieningen ziet er als volgt uit en is als dusdanig verwerkt in de begroting na eerste begrotingswijziging 2019.

Voorzieningen				
	1-1-2019	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2019
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	125.927		50.000	75.927
Voorziening sociaal plan SN1B	103.881		69.254	34.627
FLO	7.213.219	180.330	414.735	6.978.814
	7.443.027	180.330	533.989	7.089.368
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	111.764	41.300	78.655	74.409
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.026.032	432.087	841.498	616.621
	1.137.796	473.387	920.153	691.030
Totaal voorzieningen	8.580.823	653.717	1.454.142	7.780.398

Reserves				
	1-1-2019	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2019
Algemene reserve				
Algemene reserve	-			-
Egalisatiereserve	2.253.754	1.874.000	1.915.000	2.212.754
	2.253.754	1.874.000	1.915.000	2.212.754
Bestemmingsreserves				
Jeugdgezondheidszorg 3.0	-	1.043.000	235.000	808.000
Rechtspositie	34.839		16.500	18.339
Gezondheidsmonitor	168.552	100.000	160.000	108.552
FLO	435.287	10.882		446.169
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
	1.138.678	1.153.882	411.500	1.881.060
Totaal eigen vermogen	3.392.432	3.027.882	2.326.500	4.093.814

De voorzieningen met betrekking tot het sociaal plan en spaarverlof zullen voldoende zijn om de resterende onderliggende verplichtingen af te dekken. De voorziening groot onderhoud sluit aan op de aanwezige meerjarenonderhoudsplanning.

Effecten per programma 2019

In onderstaande tabel zijn per programma de effecten van de eerste begrotingswijziging 2019 opgenomen, welke geen effect hebben op de reeds vastgestelde bijdrage per programma in de primitieve begroting 2019.

	primitieve begroting 2019			1e bestuurlijke wijziging 2019			saldo na 1e wijziging 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid									
Pijler 1	12.777.190	140.947	12.636.243	726.029		726.029	13.503.219	140.947	13.362.272
Pijler 2	8.455.453	2.682.025	5.773.428			0	8.455.453	2.682.025	5.773.428
Pijler 3	1.022.946	572.456	450.490			0	1.022.946	572.456	450.490
Pijler 4	1.178.035	1.178.035	0			0	1.178.035	1.178.035	0
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		18.800.161	-18.800.161			0	0	18.800.161	-18.800.161
Reservemutaties Gezondheid	100.000	160.000			726.029	-726.029	100.000	886.029	-786.029
Totaal programma GGD	23.533.624	23.533.624	0	726.029	726.029	0	24.259.653	24.259.653	0
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	4.170.171	188.203	3.981.968	62.276		62.276	4.232.447	188.203	4.044.244
BDUR		2.726.868	-2.726.868			0	0	2.726.868	-2.726.868
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.255.100	-1.255.100			0	0	1.255.100	-1.255.100
Reservemutaties Crisis			0		62.276	-62.276	0	62.276	-62.276
Totaal programma Crisis	4.170.171	4.170.171	0	62.276	62.276	0	4.232.447	4.232.447	0
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	33.906.974	1.241.321	32.665.653	-31.054		-31.054	33.875.920	1.241.321	32.634.599
BDUR		5.064.183	-5.064.183			0	0	5.064.183	-5.064.183
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>		27.601.470	-27.601.470			0	0	27.601.470	-27.601.470
Reservemutaties Brandweer			0		-31.054	31.054	0	-31.054	31.054
Totaal programma Brandweer	33.906.974	33.906.974	0	-31.054	-31.054	0	33.875.920	33.875.920	0
Programma Organisatie									
Producten Organisatie	12.321.725	183.347	12.138.378	349.750		349.750	12.671.475	183.347	12.488.128
Reservemutaties Organisatie		16.500	-16.500		349.750	-349.750	0	366.250	-366.250
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>		12.121.878	-12.121.878			0	0	12.121.878	-12.121.878
Totaal programma Organisatie	12.321.725	12.321.725	0	349.750	349.750	0	12.671.475	12.671.475	0
Eindtotaal	73.932.494	73.932.494	0	1.107.000	1.107.000	0	75.039.495	75.039.495	0

Bijlage 1. Investeringskredieten 2019

Investeringskredieten	Krediet 2019
Wifi	35.000
Reshuffling teams 1e & 2e etage HTW	30.000
Plan Gezonde voeding/ nieuwe pantry's	35.000
hardware incl. Office kazernes	37.275
Smartphones	120.000
Nieuwe werkplek	325.000
Infrastructuur	10.000
Audiovisuele middelen	24.000
Koppelingen	30.000
Werkplekmeubilair, bureaus en stoelen	340.000
AFAS-ontwikkelingen / e-HRM	50.000
Organisatie	1.036.275
JGZ, herinrichtingskosten	100.000
Roostersysteem invalpool	25.000
Laptops screeners	10.000
GGD	135.000
Verbouw diverse locaties	1.751.500
Grond	525.000
Nieuwbouw	2.832.850
Centrale inbraak- en brandalarmering	142.000
Redvoertuigen	1.590.390
Hulpverleningsvoertuigen	1.872.001
Tankautospuiten	4.227.000
Haakarmvoertuigen	601.695
Personeel/materiaalwagen	2.005.500
Dienstauto's	343.380
Persoonlijke beschermingsmiddelen	274.153
Overige diverse kavels	1.780.106
Brandweer	17.945.574
Totaal investeringskredieten	19.116.849